

ב. התפתחות התקשורת במצרים העתיקה

מצרים העתיקה הייתה אחת מהאימפריות שפיתחו את אמצעי התקשורת הראשונים.

באותה התקופה, היו צריכים לסמן שטחים שהיו בבעלות אנשים, לכן כתבו על אבנים את שמות הבעלים של שטח מסוים ובו מיקמו את האבן הכתובה.

מה היו סימני הכתיבה?

כתב ההירוגליפים – 2,000 סימנים שיוצרים דמויות מצוירות ובעיקר ציורי חפצים וחיות. עם הזמן נותרו כ-600 סימנים.

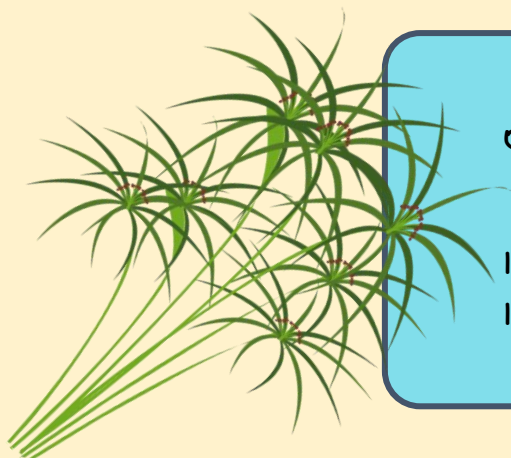
הכתיבה בכתב ההירוגליפים הייתה ציורית וקישטה את קירות הארמונות שגוללו את ההיסטוריה המצרית.

מהאבן לפפירוס

המעבר מהכתיבה על האבנים לכתיבה על הפפירוס התרחש בשנת 2500 לפני הספירה.

הפפירוס עשוי מעץ גומא שעובדו אותו בכדי שישמש כמו דף בכדי לכתוב דברים. לא מדובר בדף כמו שאנחנו מכירים, אלא על חתיכה עבה מאוד וקשיחה.

איך מייצרים את הפפירוס?

1. מסירים את הקליפה של גזע עץ הגומא
2. פורסים את תוכן הגזע לרצועות דקות ומניחים אותן זו לצד זו על משטח קשיח
3. מניחים שכבה שנייה של רצועות בצורת שתי וערב ובעודן לחות, שתי השכבות נלחצות זו לצד זו עד שהופכות לגיליון אחד

ג. התפתחות התקשורת בסין

באימפריה הסינית בשנת 2500 לפני הספירה, לא כתבו על אבנים, אלא על במבוק. הסינים יצרו מעץ הבמבוק מעין משטח כתיבה. מאוחר יותר נעזרו במשי כחומר לכתיבה ולאחר מכן חזרו שוב לכתיבה על במבוק כיוון שייצור המשי עלה הרבה מאוד כסף.

הנייר יוצר לראשונה בסין על ידי צאי לון

צאי לון, שהיה אציל סיני, המציא את הנייר בשנת 105 לפני הספירה.

תקופה ארוכה, הנייר יוצר על ידי אמנים ולכן עלות הייצור הייתה יקרה מאוד. תהליך הייצור היה ארוך ובו שלבים רבים בעבודה ידנית. הנייר יוצר גיליון-גיליון, על ידי טבילה של מסגרת מלבנית בתוך חבית עיסת נייר. לאחר שהמסגרת הוצאה מהחבית, המים נלחצו החוצה מתוך העיסה. העיסה שנותרה הונחה לייבוש, ולא ניתן היה להשתמש במסגרת שוב עד שגיליון הנייר הקודם הוסר ממנה.

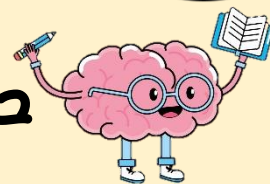
תהליך ייצור הנייר במאה ה-16

העיתון הראשון בסין? הטיפאו Tipao

בטרם המצאת הנייר, החלו הסינים להשתמש בדף מודיעין בו פורטו מינויים חדשים, קידומים, דיונים בבית משפט ועוד. הדף היה כמו איגרת פנימית של השירות הציבורי באימפריה הסינית כדי לעדכן את הפקידים על ההחלטות וההוראות החדשות בניהול האימפריה. בנפילת אימפריית ה"אן" במאה ה-3 האיגרת הופסקה, אך לאחר הקמת אימפריית ה"טאנג" היא חודשה. באימפריית ה"טאנג" האיגרת הופצה לקהל הרחב – האם לדעתכם מדובר בעיתון הראשון בעולם?

מעניין לדעת!

באירופה השתמשו בקלף ולא ידעו על קיומו של הנייר בסין, במאה ה-8 הידע על ייצור הנייר עבר לסוחרים ערבים והם הביאו אותו לאירופה. עם זאת, לקחו כ-300 שנים עד שהתחילו להשתמש בנייר בכל המדינות באירופה, וזאת כי לא הייתה תקשורת טובה שתבשר על הידיעה.

בואו לאתגר את המוח!

1. נסו לתאר את כתב הירוגליפים המוצגים.

סין

מצרים

2. סדרו לפי הסדר את התפתחות התקשורת בכל אימפריה

(המצאת הנייר, כתיבה על אבנים, הבמבוק, הירוגליפים, כתיבה על משי, הפפירוס).

3. האם לדעתכם הטיפול הוא העיתון הראשון? נמקו תשובתכם.
